

PENGAR TIL GRANSKING

Pál Weihe:

Nýggj átøk stuðla væl undir granskingina

Nú Sjúkrakassagrunnurin sprænir fleiri milliúnir krónur í gransking, og samstarvsavtala er gjord við Fróðskaparsetrið, hevur Pál Weihe, granskari og yvirlækni á Deildini fyri Arbeids- og Almannaheilsu, góðar vónir fyri framtíðina. Hansara dreymur er, at deildin fer at vaksa, so einir tíggju granskarar fáa fast starv innan fólkaheilsugransking

Ingolf S. Olsen

Tó at ongin frammanundan hevur nakra trygd fyri at fáa lut í stuðulsmilliónunum úr Sjúkrakassagrunninum, so má gransking við tilknýti til Deildina fyri Arbeids- og Almannaheilsu í ein ella annan mun vera sjálvskrivað sum móttakari.

Deildin stendur frammanundan fyri einum stórum parti av granskingini innan føroyska heilsuøkið, og fleiri granskingarverkætlanir eru støðugt í gongd har.

Pál Weihe, granskari og yvirlækni á Deildini fyri Arbeids- og Almannaheilsu, dylir heldur ikki, at hann væntar, at granskingargávan frá Sjúkrakassagrunninum, sum Granskingarráðið hevur fingið at umsita, fer at menna deildina og stuðla undir granskingina har.

- Granskingarpengar eru neyðugir, tí vit fáa onga vitan fyri onki. Ofta tekur tað kanska mánaðir at skriva stuðulsumsóknir, áðrenn farast kann undir eina verkætlan, men nú er so ein pulja meira at søkja úr, hon er í Føroyum, og størsti parturin av henni, 11,8 milliúnir krónur, eru markaðar til millum annað heilsugransking, staðfestir Pál Weihe.

- Sum leiðari av deildini eri eg í tí keðiligu støðu, at eg ikki havi kunnað bjóða teimum, sum longu hava granskað her í mong ár eitt fast starv. Tað vóni eg skjótt verður møguligt, sigur hann.

Samstarv við Setrið

Væntanirnar um stuðul úr Sjúkrakassagrunninum styrkjast eisini av, at ein partur av stuðlinum er markaður til granskingar- og undirvísingarsamstarv við Fróðskaparsetrið, og sama dag, sum grunnurin han-

Fakta

Endamálsorðingin í samstarvsavtaluni millum Fróðskaparsetur Føroya og Deildina fyri Arbeids- og Almannaheilsu er soljóðandi:

Endamálið við hesi avtalu er at menna heilsuvísundaliga gransking, menning og útbúgving í Føroyum. Avtalan skal skipa samstarvið millum DfAA (Deildina fyri Arbeids- og Almannaheilsu, red.) og Setrið við greiðum ásetingum viðvíkjandi innihaldi og mannagongdum og verða ein karmur um víðari menning av samstarvinum.

- Granskingarpengar eru neyðugir, tí vit fáa onga vitan fyri onki. Ofta tekur tað kanska mánaðir at skriva stuðulsumsóknir, áðrenn farast kann undir eina verkætlan, men nú er so ein pulja meira at søkja úr, hon er í Føroyum, sigur Pál Weihe, granskari og yvirlækni á Deildini fyri Arbeids- og Almannaheilsu. 11 fólk eru knýtt at deildini, og av teimum hava tey fyra formligan granskingarførleika

daði Granskingarráðnum fæið, skrivaði Pál Weihe vegna Deildina fyri Arbeids- og Almannaheilsu undir eina slíka samstarvsavtalu við Fróðskaparsetrið.

- Avtalan er góð á pappírnum, men hvussu hon roynist, veldst um viljan hjá partunum at fylla konkret innihald í hana. Tað skal ganga báðar vegir. Setrið hevur sera kompetent fólk, til dømis innan evnafrøði og hagfrøði, sum vit kunnu fáa stóra nyttu av, um vit samstarva. Tað hevði jú verið óført, um vit kundu greina okkara klinisku data saman við Fróðskaparsetrinum, til dømis ta hagfrøðiliga viðgerðina. Sum er, eru vit ofta

noydd at fáa hjálp frá hagfrøðingum uttanlands. Hinegin hevur setrið brúk fyri undirvísarum við granskingarroyndum, og tað kunnu vit og Landssjúkrahúsið levera, sigur Pál Weihe hann.

- Við samstarvsavtalunum, sum vit og Landsjúkrahúsið hava gjørt við Fróðskaparsetrið, byrja vit at líkjast einum universitetshospitali, har vit kunnu fáa nyttu av teirra førleikum og ekspertisu, samstundis sum vit kunnu ríka tey við okkara ekspertisu og praktisku royndum við livandi tilfari, sigur hann.

Vón um vøkstur

Hansara dreymar og visjón-

ir um føroyska gransking á heilsuøkinum eru stórar, og tær fáa bara betri flog av nýggja stuðulsmøguleikanum og samstarvsavtaluni við Fróðskaparsetrið.

- Mín dreymur er, at deildin her kann vaksa, so vit verða einir tíggju granskarar í føstum starvi. Tað krevur sjálvsagt, at vit eisini fáa eina fasta játtan til tað. Men tá høvdu vit veruliga fingið granskingina at blóma. Vit eru annaðleiðis í Føroyum bæði so og so, og vit liva annaðleiðs. Tí er potensjalið fyri granskingarverkætlanum innan heilsuøkið nærum óendaligt, staðfestir Pál Weihe.

Hann heldur, at góðu

føroysku granskingarúrlitini, sum eru viðurkend víða um í heiminum, áttu at birt undir størri visjónir hjá politikarunum og øllum fólkinum.

Saknar grammleika

- Eg sakni eitt sindur tann grammleikan, sum onkuntíð hevur valdað og fingið tjóðina at ganga fram í øllum lutum. Til dømis tá menn tóku stig til Jólafundin í 1888, ið legði lunnar undir okkara tjóðarbygging.

- Vit hava so øgiliga góðar møguleikar á nógvum økjum, og eitt teirra er gransking. Vit eru ein unikk perla í heimshavinum, her ber til at liva nærum sum aðal

mitt í einari fantastiskari náttúru. Ikki er neyðugt við so innviklaðum lógum heldur, tí vit reglura okkum sjálvi. Her eru at kalla ongar forðingar, kanska undantikið høgu prísirnar. Eisini er samskiftisavstandurin at kalla burtur í dag. Vit hava teldur og internet, og tað tekur tveir tímar at flúgva til ein stóran ferðslumiðdepil, haðani ferðast kann í allar ættir.

- Alt hetta umframt eitt sera spennandi grundarlag fyri gransking eigur eisini at kunna draga fleiri útlenskar granskarar henda vegin, sigur Pál Weihe.